

Slovenija • Predlog za odpravo majhnih občin dvignil na noge vse župane

Župani: »Virant nima pojma, kaj predlaga«

Minul teden je v javnosti ponovno eksplodirala Virantova ideja o reorganizaciji občin, ki bi pomenila združevanje občin z manj kot 5000 prebivalci. Župani praktično vseh slovenskih občin so bili takoj na nogah, stallišča spodnjepodravskih županov pa smo zbrali v nadaljevanju prispevka.

Franci Krepša, Sv. An-draž v Sl. goricah

»Menim, da tisti, ki delajo pri tem, da se manjše občine odpravijo, nimajo pojma, kdo je peljal razvoj podeželja v tem času. Podeželje se je namreč razvilo prav zaradi nastanka malih občin. Mi, župani teh, bomo naredili vse, da do tega ne pride. Zagotovo pa bo potrebno tudi povezovanje.«

Vladimir Vindiš, Destr-nik: Vzbujanje nestrpnosti pri ljudeh

»Občani so ustanovili občino po svojih merilih, s katerimi se je strinjala država. Nove občine so vidno zmanjšale bivalne razlike med mestom in podeželsko občino. Ob ustanovitvi občine so bili upoštevani določeni kriteriji in prav smešno je, da bi danes ob predlagani odpravi občin

upoštevali samo en kriterij – varčevanje. Vsi se zavedamo pomena varčevanja in ga v občinah izvajamo kar se da učinkovito. Država pa se mora zavedati, da vsak dan prenaša na občine več obveznosti, pri tem pa ne daje denarja za izvedbo. Govorjenja na pamet o velikih prihrankih brez opravljenih analiz in s tem povzročanja nestrpnosti med ljudmi pa ne sprejemamo. O razvoju občine pa naj odločajo občani in ne populizem vladnih garnitur. Sodeloval bom v vseh aktivnostih, ki bodo potekale v smeri ohranitve zdajšnjih občin. Sem odločno proti centralizmu po meri dnevne politike.«

Alojz Benko, župan ob-čine Trnovska vas: Oči-tno male občine delajo predobro

»Sem strogo proti odpravi

občin in naredili bomo vse, kar se bo dalo, da ostanejo v tej obliki, kot so zdaj. Borili se bomo z vsemi sredstvi, če bo treba, bomo dvignili veliko prahu. Občine so v tem času imele svoj razvoj in kapital bi se očitno rad centraliziral, male občine pa bi izvisele. Očitno želijo odpraviti manjše občine, ker predobro delamo, večjim kažemo, kako se racionalno porabljajo sredstva. Če bi ta predlog uspel, bi naš razvoj povsem zastal. Evropski denar bi nam postal težko dostopen. Večje občine pa, kot vemo, ne vlagajo v obrobje, ampak prvotno v centre. Najbolje je, da stvari ostanejo takšne, kot so, za kar si bomo, upam, prizadevali vsi župani.«

Alojz Kaučič, župan ob-čine Juršinci: Naj pri-de Virant za 3 mesece na prakso

»Projekt zmanjševanja občin nedvoumno pomeni konec razvoja podeželja. Minister Virant nima pojma, kaj predlaga. Občina Juršinci predlaga, da pride za tri mesece na prakso v eno izmed podeželskih občin, da vidi, kakšna je vloga in pomen delovanja manjših občin. Minister bi moral, preden bi prišel s projektom na plan, proučiti ali višina stroškov delovanja občinske uprave presega finančne učinke, ki jih isti sistem delovanja prenese v občine; ali je znano, da zaposleni v občinski upravi zraven razvojnih projektov zagotavljajo zakonsko uredništvo obveznosti do subjektov, ki so posredno in neposredno povezani z državnim sistemom; ali se tisti, ki bodo odločali o usodi občin, zavedajo, da je specifika življenja drugačna od življenja v mestih, da občine na podeželju opravljamo tudi svetovalno vlogo občanom, da spremljamo in poznamo socialno-ekonomsko podobo življenja in prav zaradi tega velikokrat za državo opravljamo tudi funkcijo 'strelododa' nad razočaranjem, ki ga živijo naši ljudje. Smo zadnji branik nezadovoljnih ljudi, ki se ruši, in ko bo podrta, bo tok dogodkov tekel drugače.«

Miran Gabrovec, Mar-kovci: Očitno ne pozna delovanja občin

»Predlog ministra Viranta

Virant še ne ve odgovoriti na marsikaj ...

Foto: Fotostudio

Na veliko (naših) konkretnih vprašanj, kako naj bi se občine dogovorile okoli združevanja, ali je smiselno zapravljati denar za referendum in kaj bi za občino brez dolgov pomenilo, če bi se združila z občino z dolgi, Virant ni znal odgovoriti.

Z združevanjem občin, ki imajo manj kot 5000 prebivalcev (teh je na območju nekdanje občine Ptuj 13), naj bi po Virantovem predlogu prihranili zgolj iz naslova plač županov, podžupanov, sejin in plač za občinske uprave deset milijonov evrov. Drugi učinki, ki jih navaja, pa gredo v smeri racionalnejše porabe denarja, zato minister na dolgi rok govori tudi o 100-milijonskih prihrankih. Po njegovih besedah bi se reorganizacija lahko ob močni politični podpori zgodila do jesenskih volitev prihodnje leto. Kot pojasnjuje Virant, ne gre za izbris občin, kot se pojavlja očitno v javnosti, temveč bo vsak prebivalec imel svojo občino, ki bo večja, boljša in močnejša. Reforma je nujna, logična in racionalna, pravi. V Sloveniji je 212 občin, od tega jih ima kar 109 manj kot 5000 prebivalcev, kolikor zahteva zakon o lokalni samoupravi, v njih pa živi komaj 15 % slovenskega prebivalstva.

Namen projekta je prihraniti pri režiji, kajti manjše občine porabijo veliko denarja za občinske svetnike, župane, birokracijo, ta denar pa bi lahko po Virantovih besedah namenili za razvoj. »To združevanje bi opravili čim bolj skladno z voljo ljudi, da bi se povezale občine tako, da bi bilo v skladu z voljo lokalnega prebivalstva. Ljudje naj se sami odločajo, kako se bodo občine med sabo povezovale, katere občine želijo delovati in živeti skupaj.« Predvidoma naj bi se združevale občine, ki so že bile povezane pred delitvijo. Končni rezultat te reforme bi bilo približno 120 občin, ki bi bile bistveno močnejše, ker bi bile večje, skupaj bi imele več denarja, imele bi tudi močnejše kadrovske kapacitete in bi veliko lažje in bolje opravljale naloge za prebivalce. Primer, po katerem naj bi se gledovali, je Danska, kjer je 5,5 milijona prebivalcev, število občin pa so zmanjšali z 270 na 98 in reforma je imela po ministrovih besedah pozitivne učinke, ljudje pa naj bi bili zadovoljni. Glede na to, da je večina občin pri nas nastala po referendumski volji prebivalcev določenega območja, lahko v prihodnosti znova pričakujemo tovrstni način odločanja.

Minister predvideva, da bodo referendumski opravljani na območju tistih občin, ki naj bi se združevale, hkrati pa se lahko izvede tudi posvetovalni referendum na ravni države, da se pokaže, ali Slovenci podpiramo tovrstno reorganizacijo, a kot je poudaril Virant, izidi referendumov niso zavezujoči.

Njegovega komentarka na to, ali se mu referendumski ne zdijo razmetavanje denarja, pa nam ni uspelo dobiti, sicer pa se Virant spretno izmika tudi konkretnim rešitvam in predlogom s pojasnilom, da je o njih še prezgodaj govoriti. Pojasnil ni niti tega, kaj bo za občino brez dolgov pomenilo, če se bo združila z zelo zadolženo.

Patricija Kovačec

Uvodnik

Prej kot občine na vrsti še kaj drugega

Predlog ministra Viranta o odpravi približno polovice občin je v slovenski politični javnosti doživel silovit odpor. Župani, nekateri poslanci in obe združenji slovenskih občin predlogu nasprotujejo. Upravičeno se poraja vprašanje, koliko je Virantov predlog sploh uresničljiv in koliko populističen. Hkrati se moramo vprašati, ali lahko odprava nekaj sto delovnih mest v slovenskih občinah zares pomeni bistveni prihranek v proračunu. Rezerv v javnih finančnih resda ni, prav gotovo pa še obstajajo področja, kjer ima država v podjetjih večinske deleže, kjer si vodilni izplačujejo plače, nagrade in dodatke tudi do 15.000 evrov, kar je, denimo, trikratnik plače najvišjih funkcij v državi, kot sta funkciji predsednika države in predsednika vlade. Govorim o energetiki. Da, v energetiki se ne obračajo samo milijoni, temveč milijarde. Ustvarjajo se dobički. Prej kot odpravo občin bi bilo več kot smiselno pocukati za rokav tudi tiste, ki so iz državnih bank črpali nikoli plačane milijonske kredite. Spremembe zakonodaje bi morale biti premišljene in dobro usklajene. Trenutno pa smo priče nekemu ad hoc odločanju. Včeraj nižanje pokojnin, linearni rez v plače javnega sektorja in rez v socialne prejemke. Danes odpravljamo občine, jutri uvajamo krtizni davek. Predlogi so narejeni precej na pamet in vsak izmed njih bi prinesel zgolj nekajmilijonski prihranek, kar pa je samo kaplja v morje v našem milijardnem proračunskem breznu. Kriza traja pet let. Ne verjamem, da se v petih letih ne bi dalo najti soglasja, sprejeti ustreznih in dobro premišljenih protikriznih ukrepov. Če bi se to zares zgodilo, bi se naša politična folklor umirila in njihovega brezplodnega dela bi bilo konec. Le s čim bi se ukvarjali, če ne bi bilo krize?

Skoraj brezsmiselno je že razmišljati o stanju v naši državi. Politiki kot da so sami sebi namen. Vsak cilja na maksimizacijo lastne koristi, preostali pa smo nekje tam ... daleč zadaj v neizprosni borbi, da preživimo iz dneva v dan. In naše sanje, da bi bili kot Avstrija ali Švica, so se že zdavnaj razblinile.

Mojca Zemljarič

asociacij. Analize kažejo, da je na naše območje prišlo bistveno več denarja tudi iz državnih in evropskih virov. Za občino Hajdina lahko rečem, da je povsem upravičena svoj obstoj in prepričan sem, da občin ne bo mogoče kar odpraviti.»

Štefan Čelan, MO Ptuj: Trenutno misija nemogoče

Ptujski župan Štefan Čelan že deset let piše vsakokratnim oblastnikom, da je Slovenija brez drugostopenjske lokalne samouprave hroma država. Ustanovitev pokrajin je nujna. Z njihovo ustanovitvijo in prenosom nalog s prvostopenjske lokalne samouprave (deponija, kanalizacija, pokrajinski muzeji, knjižnice in podobno) se bo hitro pokazalo, katere bodo tiste naloge, ki naj bi jih še naprej opravljale občine oz. kako velike naj bi bile. Ocenjuje, da je odprava malih občin v danih razmerah misija nemogoča, četudi je racionalizacija nujna, tako na državni kot lokalni ravni. Država je na številnih področjih postala opravilno nesposobna, postopki se vlečejo, nihče za nič ni odgovoren. Samo primer: že maja 2010 je MO Ptuj dala vlogo za projekt nadgradnje deponije; razen tega, da je bila vloga sprejeta, odgovora še do danes ni. V nebo vpijoč problem je gradnja OŠ dr. Ljudevita Pivka, nerealiziran pa je tudi sporazum glede reorganizacije obveznih gospodarskih javnih služb. To so sami nekateri primeri neučinkovitosti na državni in lokalni ravni. »Reorganizacija je nujna, vendar po logičnem zaporedju,« izpostavlja ptujski župan.

Darinka Fakin, Majšperk: Zakaj odpraviti nekaj, kar deluje dobro

»Odpravi občin ostro nasprotujemo, saj to pomeni ponovno centralizacijo države in s tem zastoj razvoja podeželja, kar je prav gotovo v interesu nekaterih večjih mestnih občin, ki bi tako lahko spet gospodarile kot nekoč. Ne razumemo, zakaj Virant in vlada želita odpraviti nekaj, kar deluje dobro. Prav gotovo bi se v preteklosti naredilo na razvoju podeželja zelo malo, če ne bi bilo občin v tej obliki, saj prav majhne lokalne skupnosti pomenijo to, da ljudje, ki tam živimo, čutimo pripadnost in smo pripravljeni marsikaj narediti tudi prostovoljno, predvsem pa smo tudi podeželske občine pokazale, da smo sposobne črpati tako državna kot evropska sredstva. Napačen je vtis, da bi se veliko prihranilo, saj verjetno skupaj z občinami ne bi odpravili tudi vrtcev

in šol ter socialnih programov, ki jih financirajo občine, tako da bi ta sredstva ostala, le da bi to delo pač opravljal nekdo drug, ki ni iz tega lokalnega okolja, največja škoda pa bi se naredila na področju delovanja društev. Občine bomo zagotovo svoj protest izrazile na različne načine in tudi prek SOS ter ZOS, skrbi pa nas tudi predlog sprememb zakona o financiranju občin, ki predvideva, da se upošteva le število ljudi, ne pa tudi površina, kar bo posledično še bolj onemogočalo razvoj podeželja.»

vrhunska politika pa jih nenehno ustvarja. Ko splahne zanimanje javnosti za vedno znova obujani spor med 'partizani' in 'domobranci', ustvarijo nov spor. Sprejo gospodarstvo in javni sektor, državni in javni sektor, delavce in kmete, zdaj še podeželje in mesta. Če bodo ljudje za odpravo občin, se bo ta pač zgodila. Župani smo pri tem še najmanj pomembni. Karkoli izjavimo, se zmanipulira v stavek, da se borimo za svoj stolček, škoda pa bo velika. Tudi če se odprava občin ne zgodi, ampak se sprejme

Na žalost se večina občanov tega še ne zaveda, ko pa se bo, bo prepozno. Spremembo lahko preprečijo le državljani, ne pa župani in občinski sveti, in državljani se bodo morali odločiti, kaj storiti.»

Miran Vuk, Zavrč: Odprava občin je nedopustna

Iz občine Zavrč so nam na kratko sporočili, da je odprava sto občin nedopustna. Majhne občine so po njihovih besedah zgled racionalnega razpolaganja z denarjem in so zaslužne za napredek in razvoj na podeželju.

državni svet, naj zmanjšajo število poslancev za polovico, naj nehajo vlagati v NLB! Z odpravo občin bodo občani veliko izgubili, pahnjeni bodo nazaj v revščino. Vprašanje, ki se postavlja, pa je, ali bodo kraji, kot je naš, spet nazadovali, saj bodo pozabljeni od centrov moči, ki se bodo ustvarili.»

Marko Maučič, Podlehnik: Naredili smo korak naprej, zdaj stopamo tri nazaj

Župan Marko Maučič je prepričan, da vlada očitno ni seznanjena s tem, kar se je zadnja leta dogajalo v

tem trenutku neuresničljiv in ga vlada oziroma minister Virant daje v javnost bolj kot kost za glodanje. »Upam si trditi, da Sloveniji do konca te finančne perspektive ne bo uspelo počrpati vseh razpoložljivih evropskih sredstev. Brez občin bi bila poraba teh sredstev še veliko manjša. In kako bo vlada, ki zdaj predlaga odpravo občin, na koncu državljanom pojasnila, zakaj nismo izkoristili vseh sredstev?! In to kljub vsem vplačilom, ki smo jih opravili v bruseljsko blagajno?! To me res zanima in močno skrbi! Od leta 2008 se pri nas ne govori več in resno ne dela pri prepotrebem skladnem regionalnem razvoju, temveč se denar na javnih razpisih deli po principu 'naši vaši'. Denar, s katerim bi morali pospeševati razvoj manj razvitih območij, ker ga Slovenija za to tudi dobiva, se na veliko porablja v razvitih delih države. S takim razvojnem trendom bodo Haloze in Slovenske gorice, kamor spada tudi ormoško področje, še naprej ostale v močnem razvojnem zaostanku! Sok je še poudaril, da bi se v tem trenutku vsi skupaj morali pospešeno ukvarjati s projekti za novo finančno perspektivo, namesto da se ukvarjamo z nekakšnimi solo akcijami enega od ministrov. Hkrati pa je župan prepričan, da se v ozadju vsega tega na tiho pripravljajo spremembe finančne zakonodaje, s katerimi bodo poskušali spremeniti način financiranja občin.

Mirko Cvetko, Sv. Tomaž: Predlog je nerazumeven

»Da smo občine strošek in breme države, je zavajajoči podatek, ki ne vzdrži. Pred nami je razvojna perspektiva 2014–2020, v kateri se s svojimi projekti vidimo prav vse slovenske občine. Z združevanjem občin bodo številni projekti posledično izpadli, s tem pa bo ostal še večji delež neizkoriščenih evropskih sredstev. Prek investicij, ki jih peljemo, slovenske občine skrbimo za gospodarski razvoj in posledično za ohranjanje delovnih mest v podjetjih. Nove občine so nastale na podlagi referendumov in volje ljudi. Predlagamo in zahtevamo, da se pri tem upošteva volja občanov, zato naj država izvede referendum. Odprava občin je pot nazaj, predvsem pa jasna pot v vedno večjo centralizacijo države. V celoti podpiramo zahteve Združenja občin Slovenije in Skupnosti občin Slovenije. Prek obeh združenj si bomo prizadevali za ohranitev naše občine Sveti Tomaž.«

MG, PK, DK, MZ, OM

Ni malo županov in poznavalcev ozadja lokalne samouprave, ki menijo, da je Virantov predlog o združevanju občin le metanje kosti za glodanje ... (fotografija je simbolična).

Kost za glodanje brez realne osnove

Prvi hajdinski župan Radoslav Simonič pravi, da je 20 let delovanja lokalne samouprave pokazalo prednosti in slabosti. Če bi poznali slabosti, bi jih lahko odpravili že v času samega nastajanja novih občin. Za nazaj popravljati stvari pa bo veliko težje, sploh brez predhodnih analiz. »Umno bi bilo narediti analizo zaposlenih po izobrazbi in plačah v vseh mestnih občinah v Sloveniji leta 1994 in danes, leta 2013. Primerjati takratno sistemizacijo in današnjo politično sistemizacijo delovnih mest. Tu so rezerve, ki jih oblast danes tako vneto išče. Prav tako bi morali pod drobnogled vzeti zadolževanje mestnih občin v Sloveniji in jih primerjati z zadolževanjem ruralnih občin, ki leta 1994 niso imele skoraj nobene komunalne infrastrukture razen elektrike. Predlog za odpravo občin z manj kot 5000 prebivalci je nova kost za glodanje, ki nima realne podlage. Časi, ko se je delalo na pamet in vsevprek, brez temeljitih analiz, so minili. Ljudje takšnih iger ne bodo sprejeli,« poudarja Simonič.

Anton Butolen, Žetale: Proti neumnostim se je težko boriti

Župan Butolen meni, da je Virant sicer doktor prava, vendar bi mu bolj ustrezal naziv doktor manipulacije. »Niti ena njegova izjava o lokalni samoupravi ne vzdrži resne presoje na osnovi argumentov. Na žalost pa ljudje nasedajo splošni gonji proti javni upravi. Proti neumnostim se je na splošno težko boriti, proti neumni in pokvarjeni politiki pa praktično nemogoče. Normalna politika poskuša reševati težave, naša

samo novi zakon o financiranju občin, ki predvideva veliko manj denarja v občinskih proračunih, bo padla vsaj polovica že odobrenih in ponekod že začelih projektov, ker občine, kjer koli bo že sedež, ne bodo imele denarja za lastni delež. Že tako redke investicije se bodo prepolovile, kar bo imelo povratne posledice na gospodarstvo. Pot po tej logiki gre samo še navzdol. Denar bo ostal v Bruslju. Seveda bo poleg investicij padel tudi standard storitev za občane v vseh občinah, še posebno na podeželju.

Janez Jurgec, Cirkulanc: Naj država začne ukinjati svoje agencije, svetovalne službe ...

»Minister Virant bi želel centralizirati državo še bolj, kot je ta že zdaj, in disciplinirati vse občine, ki niso pomej centralizacije. O vsem je treba povprašati občane in če se bodo ti strinjali z združevanjem in odpravo občin, bomo to sprejeli. Občine so ta trenutek edino gonilo razvoja in poganjajo malo gospodarstvo, ki prihaja tudi iz mestnih občin v manjše občine ustvarjati prihodek in skrbi za svoj obstoj. Virantov cilj ni varčevanje, ker tega praktično ne bo, saj manjše občine trošijo svoj denar veliko racionalneje kot velike, kjer se izgubljajo milijoni evrov. Občin se ne da kar tako odpraviti ali ustanovljati iz pisarne v Ljubljani, v trenutku, ko so mestne občine zadolžene do vratu, kar je seveda zamolčal. Ne pove tudi tega, da so takšni politiki, kot je sam, uničili državo in bi radi svojo nesposobnost reševali na ravni manjših občin. Naj država odpravi polovico agencij, svetov, svetovalnih služb, ki jih je več kot 300, naj odpravijo

majhnih občinah, kaj vse se je naredilo, vse, kar se prejšnjih 30 ali 40 let ni. »Sploh se ne zavedajo, s kakšnim korakom razvoja stopamo naprej. Sosednje države, s katerimi nas tako radi primerjajo, so že pred leti vlagale v podeželje, pri nas pa je bilo ravno obratno. Veliko ljudi so zvalili v mesto, kjer pa so zdaj brez služb, na srečo pa se mnogi zdaj vračajo, saj je kakovost bivanja v občini, kakršna je naša in podobne, bistveno boljša kot v mestu. Če bo prišlo do sprememb, lahko pričakujemo manj sredstev za področja, za katera bi morali s pospešenimi vlaganji dohiteti razvoj preostalih občin. Naš cilj je delati dobro za občane in v taki smeri se bomo tudi borili za obstoj občine, ne pa za županske in druge funkcije, kot to želijo prikazati predlagatelji zakona. Pričakujem, da se bodo v javno razpravo vključili tudi prebivalci naših občin, saj so oni tisti, ki odločajo, kje in kako bodo živeli.«

Alojz Sok, Ormož: Solo akcija ministra ali kost za glodanje

Župan občine Ormož Alojz Sok je prepričan, da je predlog o odpravi občin v